

CATALUNYA HAURIA DE TENIR 300 SOCORRISTES MÉS PER GARANTIR LA MÀXIMA SEURETAT A LES SEVES PLATGES

Des de l'any passat que denunciem que no es pot entendre que Catalunya, capdavantera en nombre d'arribades turístiques anuals, reguli el sector del socorrisme mitjançant una llei de 1972 que preveu uns mínims perquè després cada ajuntament -des de l'àrea consistorial que cregui oportuna- ha de fer valer per crear els seus dispositius de seguretat. Quaranta-set anys més tard, aquests mínims han quedat evidentment desfasats, i cada consistori regula el servei de socorrisme a les seves platges amb un criteri més o menys encertat, pel que fa als efectius i la durada del servei tant per temporada com per horari, com de mitjans tècnics, el que provoca resultats molt dispars.

En aquest sentit, reivindicuem una normativa catalana actual, que reguli aquests mínims exigibles: pel que fa a efectius, haurien d'incorporar-se almenys 300 socorristes més dels que actualment hi ha per garantir la màxima seguretat de les platges catalanes; i l'obligatorietat que els plecs municipals per licitar el servei de socorrisme siguin per a, com a mínim, 4 mesos.

La falta de recursos econòmics destinats pels ajuntaments al servei de socorrisme en platges provoca la precarització de les condicions dels treballadors i treballadores, als quals no s'aplica el conveni col·lectiu sectorial i això es tradueix en menys salari, llargues jornades de treball, alta taxa de temporalitat i inestabilitat laboral, etc.

1.Dades del sector

- Hi ha al voltant de 1.200 socorristes de platges a Catalunya.
- Catalunya hauria de tenir 300 socorristes més per garantir la màxima seguretat a les platges.
- 228 de les 354 platges de Catalunya tenen socorristes.
- El sector es regula per una Ordre estatal de 31 de juliol de 1972, per la qual es dicten normes i instruccions per a la seguretat humana en els llocs de bany, que ha quedat completament obsoleta.
- La competència per a determinar els dies de servei a l'any, el nombre de socorristes, i els mitjans tècnics és dels ajuntaments, i ho fan a través de la contractació pública. Cada ajuntament, mitjançant l'àrea que considera oportuna (Turisme, Infraestructures, Medi Ambient, Seguretat), decideix com ha de ser el seu dispositiu de seguretat, amb uns mínims insuficients, que són els que preveu la llei de 1972.
- La majoria dels plecs de licitació no recullen el conveni col·lectiu sectorial d'aplicació, en altres ocasions la referència és equivocada i en moltes es calcula el preu del contracte amb l'Estatut dels Treballadors i l'SMI.

- El 50% de les licitacions que han sortit aquest any han hagut de repetir-se perquè no s'ajustaven als costos reals del servei segons conveni autonòmic.
- La majoria dels socorristes treballen a la platja entorn de 3 mesos a l'any.
- El sou mitjà d'un socorrista és ara de 900 euros al mes per 40 hores de treball setmanal.
- La diferència salarial entre no aplicar conveni sectorial i aplicar el conveni col·lectiu català és d'un 32,6% més en les seves retribucions
- Per a millorar el seu salari es veuen obligats a treballar una mitjana de 9 h diàries.

2. Àmbit normatiu

Aquet sector té actualment una regulació molt antiga i obsoleta: l'Ordre estatal de 31 de juliol de 1972 per la qual es dicten normes i instruccions per a la seguretat humana en els llocs de bany. El mínims establerts en aquesta Ordre són del tot insuficients per garantir la seguretat de les platges i la qualitat del servei.

La competència per regular aquesta matèria correspon a la Conselleria d'Interior. La plataforma SOS Socorristes va fer arribar fa un any una carta al conseller per exposar-li aquesta problemàtica que afecta la gestió de la seguretat de les platges, però no va obtenir resposta.

Catalunya, capdavantera en nombre d'arribades turístiques anuals: **38.763.300 turistes el 2018¹**, amb un increment de més de 9 milions de turistes des de l'any 2012 (+31,47%), no pot continuar regulant el sector del socorrisme mitjançant una llei de 1972.

És necessària una nova llei bàsica i des de la plataforma i la UGT de Catalunya fa temps que reclamem la necessitat d'obrir un procés de canvi en el sector de salvament i socorrisme a les platges catalanes. Així li ho hem fet saber a diferents grups parlamentaris en els últims mesos.

La UGT de Catalunya creiem que s'haurien de garantir per llei uns mínims en el nombre de socorristes, mesos de servei a l'any, horaris, i mitjans tècnics necessaris per a dur a terme la labor de vigilància i salvament en condicions de seguretat.

Actualment, la competència per a determinar els dies de servei a l'any, el nombre de socorristes, i els mitjans tècnics és dels ajuntaments, i el determinen a través dels plec de licitació. Cada Ajuntament, mitjançant l'àrea que

---

¹ Font: Resum de resultats anuals del turisme. Observatori del Treball i Model Productiu

considera oportuna (Turisme, Infraestructures, Medi Ambient, Seguretat), decideix com ha de ser el seu dispositiu de seguretat.

3. Condicions del servei de socorrisme en platges i condicions de treball

La contractació pública ve regulada per la **Llei de Contractes del Sector Públic 9/2017**, que va entrar en vigor al març de 2018.

Aquesta Llei transposa les Directives 2014/23/UE i 2014/24/UE i, entre d'altres aspectes, prima la qualitat del servei sobre el preu, obliga a incloure en l'objecte del contracte de manera transversal i preceptivament en tots els plecs de contractació clàusules socials i ambientals des de la definició de l'objecte del contracte **(art.35.1.)**

Aquestes clàusules socials impliquen obligacions pels licitadors en matèria mediambiental, social i laboral. Els òrgans de contractació han de prendre les mesures pertinents per a garantir que en l'execució dels contractes, els contractistes compleixen les obligacions aplicables en aquestes matèries establertes en el dret de la Unió Europea, el dret nacional, els convenis col·lectius o per les disposicions de dret internacional mediambiental, social i laboral que vinculin a l'Estat **(art. 201)**.

L'obligatorietat de respectar el marc laboral imperant es reflecteix amb la referència expressa als convenis col·lectius sectorials de l'activitat licitada, per exemple, en el càlcul del valor estimat del contracte **(art. 101.2)**, en el cost econòmic i càlcul del preu **(art.102.3)**, per al compliment de les condicions salarials en les condicions administratives particulars **(art. 122.2)**, per rebutjar les ofertes anormalment baixes **(art.149.4)** o com a condició especial d'execució **(art.202.2)**.

Per tant, l'obligatorietat del compliment del conveni col·lectiu sectorial és fonamental en els contractes públics per impulsar una contractació pública socialment responsable i cal introduir-ho en els apartats que correspongui dels plecs de licitació.

Malgrat tot, en la majoria dels plecs de serveis de socorrisme i vigilància en platges encara no apareix en cap apartat la determinació concreta del conveni col·lectiu aplicable, que ha de ser -segons dictamen del Consell de Relacions Laborals de Catalunya- el Conveni col·lectiu autonòmic de treball de les empreses privades que gestionen equipaments i serveis públics, afectes a l'activitat esportiva i de lleure. Així ho recull també la Guia de Convenis Col·lectius Sectorials d'aplicació a les activitats objecte de la Contractació Pública que ha elaborat el Consell de Relacions Laborals de Catalunya a

iniciativa sindical i per encàrrec de la junta Consultiva de la Contractació Administrativa de Catalunya.

A més, és imprescindible delimitar correctament el pes dels costos laborals d'aquest conveni col·lectiu en el preu del concurs per evitar competència deslleial entre empreses i ofertes anormalment baixes que no tinguin en compte aquets costos.

Quan no es fa bé el càlcul d'aquests costos laborals sobre el servei, es deriva en una precarització de les condicions de treball dels socorristes que cobren sous entorn dels 900 euros bruts (un 32,6% per sota del salari del conveni català), que realitzen jornades laborals per sobre de les 8 h diàries, i que no tenen els descansos estipulats que garanteixin la prestació d'un servei de qualitat i amb la màxima seguretat.

La falta de dotació pressupostària adequada té altres conseqüències, i és que per a poder complir amb el conveni col·lectiu, els ajuntaments redueixen els mesos o setmanes de servei, l'horari, el nombre de socorristes, o els mitjans tècnics necessaris per a dur a terme el servei. Es desprèn que tot i que alguns estudis econòmics de alguns ajuntaments s'han ajustat al conveni autonòmic retallant temporades en molts casos, la poca disposició pressupostària d'aquests ha provocat que no hi hagi gairebé marge comercial, essent en alguns casos inferior a 1.000 € sense aplicar descomptes ni millores. Això fa que els contractes resultin molt poc atractius per les empreses del sector, ja que els esforços de gestió en una temporalitat curta no reporta beneficis, i s'acaba retallant dels recursos humans.

Quant als mitjans materials, afegir que en els plecs de condicions s'inclouen gestions i serveis que no tenen res a veure amb l'objecte del contracte, com poden ser el lloguer dels llocs de socors, la instal·lació de dipòsits d'aigües residuals i la seva gestió i tractament obligant a contractar a empreses especialitzades, ambulàncies amb personal sanitari, senyalística de les platges, línies de vida que també obliga a contractar empreses especialitzades, muntatge i desmuntatge d'infraestructures municipals, etc.....

Per això **és necessària una llei bàsica** que reguli tot això, per a no deixar-ho a l'arbitri de cada ajuntament.

4. Iniciatives de la UGT de Catalunya i la Plataforma SOS Socorristes

L'agost de 2018, la UGT de Catalunya va impulsar la **plataforma SOS Socorristes** que agrupa el col·lectiu de socorristes de Catalunya per defensar el seus drets i les seves reivindicacions per el sector.

És fonamental l'elaboració d'un **nou marc normatiu** que s'adapti a les noves necessitats i estableixi uns mínims comuns, sobretot, en temps i horari de servei, mitjans tècnics i nombre de socorristes. En menys d'un any els delegats i delegades de la UGT de la plataforma han parlat amb els grups parlamentaris per demanar aquesta **Llei bàsica de seguretat per a les platges catalanes**.

Hem reivindicat millores de les condicions laborals per als i les socorristes i la creació d'un conveni col·lectiu propi sectorial, o la introducció de les particularitats del socorrisme en platges dintre del conveni col·lectiu de treball de les empreses privades que gestionen equipaments i serveis públics.

Hem presentat recursos especials en matèria de contractació pública impugnant els plecs dels ajuntaments on s'assegurava que no existia cap conveni específic per als i les socorristes de platja, i se'ls marcava el sou segons l'Estatut dels Treballadors, o bé no s'identificava de manera correcta el conveni col·lectiu sectorial.

El punt d'inflexió ha estat la impugnació dels plecs de l'Ajuntament de Viladecans, des d'on s'assegurava que no existia cap conveni específic per als i les socorristes de platja, i se'ls marcava el sou segons l'Estatut dels Treballadors. La UGT de Catalunya va presentar un recurs i va aconseguir que l'Ajuntament es veiés obligat a repetir els plecs en base al conveni col·lectiu autonòmic. Aquesta temporada percebran un 32,6% més en les seves retribucions, augment salarial que també tindran, a causa de la resolució d'aquest recurs, els i les socorristes de les platges de Catalunya com de Sant Adrià del Besòs, Arenys de Mar, Castelló d'Empúries, l'Escala, Lloret de Mar i Cubelles.

SOS Socorristes i la UGT de Catalunya estarem atents a cada nova licitació, perquè aquesta llista segueixi augmentant. En aquest sentit, hem denunciat públicament adjudicacions amb xifres molt qüestionables, com és el cas de Cambrils, on la plataforma vigilarà que l'empresa adjudicatària del servei de socorrisme compleix escrupolosament la normativa en matèria laboral.

D'altra banda, Catalunya corre el risc de no cobrir aquest estiu totes les places de socorristes a causa de la **Llei 7/2015**. Aquesta normativa obliga els socorristes a posseir un certificat de professionalitat o un cicle formatiu de grau mitjà, a més d'estar inscrits en el Registre Oficial de Professionals de l'Esport de Catalunya (**ROPEC**).

El Govern es va veure obligat a haver de fer una moratòria de l'obligatorietat d'estar en el ROPEC, però així i tot hi ha una problemàtica associada a la consecució del certificat de professionalitat. És poc atractiu per a les persones que volen treballar en el sector perquè suposa un important esforç econòmic per a posteriorment aconseguir un treball precari i eventual.

5. Alguns exemples

Podríem dir que el 50% de les licitacions que han sortit aquest any han tingut que repetir-se per no ajustar-se als costos reals del servei segons conveni autonòmic. Aquest fet ha produït que en les segones licitacions s'opti per criteris avaluable mitjançant fórmula per minorar el temps d'adjudicació. Tot i així, els descomptes econòmics de les empreses han estat quasi inexistents, fent descomptes simbòlics com 1 cèntim, 2 euros, cap descompte, ... i tampoc s'han aportat millores, a més, alguns dels contractes s'han licitat per una temporada tan sols.

BARCELONA:

Bones praxis:

- **SANT ADRIÀ DE BESÒS:** Va sortir amb l'aplicació del conveni autonòmic i amb una relació del ràtio usuaris/socorristes molt bo. (Per a una platja de menys d'1 km de costa tenen 8 socorristes)

Males praxis:

- **CUBELLES:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca el conveni col·lectiu sectorial, queda desert 2 vegades.
- **VILADECANS:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca conveni col·lectiu sectorial, es va presentar recurs especial i va tornar a sortir reduint personal perquè el cost de conveni no estava pressupostat.
- **ARENYS DE MAR:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca el conveni col·lectiu sectorial, va tornar a sortir reduint hores de servei.

GIRONA:

Bones praxis:

- **LLORET DE MAR:** Va sortir amb el conveni autonòmic i amb una ràtio bona de personal segons les característiques de la platja, i amb una temporalitat del 15/05 al 15/10.

Males praxis:

- **PALAMÓS:** L'import de la licitació estava per sota del SMI.

- **SANT ANTONI DE CALONGE:** Va sortir amb el conveni d'aplicació Conveni col·lectiu general del sector de manteniment i conservació d'instal·lacions aquàtiques (codi de Conveni núm. 99011925012000) i l'àmbit d'aplicació funcional no permet aplicar aquest conveni a empreses on la seva activitat de vigilància.

“El presente Convenio establece las normas mínimas por las que se han de regirse las relaciones de trabajo entre las empresas cuya actividad principal consista en el mantenimiento y la conservación de instalaciones acuáticas, por encargo de terceros, y los empleados de estas para realizar única y exclusivamente dicho servicio. Queda específicamente excluidos del ámbito de aplicación del presente Convenio, aquellas empresas y trabajadores cuya actividad se desarrolle en parque acuáticos, polideportivos e instalaciones municipales, así como, aquellas otras cuya actividad no sea de forma específica y especializada la descrita en el párrafo anterior, por tener de aplicación su propio Convenio a dicha actividad principal, y en virtud de «principio de unidad de empresa», entendido como que en una empresa ha de regir un único Convenio Colectivo aun y cuando se realicen diversas actividades o actividades que podrán regirse por diversos Convenios, o de lo contrario procediendo la normativa aprobada conforme al Real Decreto-Legislativo 1/1995, de 24 de marzo, aprobatorio del Estatuto de los Trabajadores.”

- **L'ESCALA:** L'import de la licitació no és suficient per a pagarel que marca conveni col·lectiu sectorial, tranquil desert 2 vegades.
- **CASTELLÓ D'EMPÚRIES:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca el conveni col·lectiu sectorial, queda desert.

TARRAGONA:

Bones praxis:

Lamentablement no hem trobat un plec que complís amb les condicions econòmiques del conveni col·lectiu sectorial.

Males praxis:

- **VANDELLÒS I L'HOSPITALET DE L'INFANT:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca el conveni col·lectiu sectorial als treballadors, a més sol·licitaven una millora de 5 socorristes gratis per l'empresa adjudicada que té un cost de 42.472,14€

- **RODA DE BARÀ:** L'import de la licitació no és suficient per a pagar el que marca conveni col·lectiu sectorial als treballadors i treballadores.

6.Demanem

- ✓ **Una llei** al Parlament de Catalunya que reguli les mesures de seguretat i salvament aquàtic a les platges. Catalunya, capdavantera en nombre d'arribades turístiques anuals, no pot continuar regulant el sector del socorrisme mitjançant una llei de 1972, que ha quedat completament obsoleta.
- ✓ Des de la plataforma i la UGT de Catalunya fa temps que reclamen la necessitat d'obrir un procés de canvi en el sector de salvament i socorrisme a les platges catalanes a través d'una nova **lleï bàsica de seguretat per a les platges catalanes**.
- ✓ Reclamem **la inversió necessària** per part dels municipis, dins de les seves competències, però amb la garantia del marc d'una llei de seguretat que vetlli per la ciutadania i els professionals del sector.
- ✓ SOS Socorristes y la UGT de Catalunya, d'acord amb la llei de Contractes del Sector Públic 9/2017, reivindicuem la obligatorietat d'incloure als plecs la obligatorietat d'**aplicar el Conveni col·lectiu de treball de les empreses privades que gestionen equipaments i serveis públics, afectes a l'activitat esportiva i de lleure de Catalunya**. A més, no renunciem a recollir en aquest conveni, o en un altre de nova creació, les particularitats del socorrisme en platja per a crear un marc de relacions laborals estable i adequat a les necessitats del sector millorant també la qualitat del servei.

